

Către: Olesea STAMATE
Președinte
Comisia parlamentară juridică, numiri și imunități

Copie: Dumitru ALAIBA
Președinte
Comisia parlamentară economie, buget și finanțe

Nr. 12 din 4 martie 2022

Ref.: Opinia Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” asupra proiectului de lege nr. 15/2022 privind modificarea Codului contravențional

Stimată doamnă Stamate,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham” sau „Asociație”).

Prin prezenta scrisoare, supunem atenției dumneavoastră opinia AmCham Moldova asupra proiectului de lege nr. 15/2022 privind modificarea Codului contravențional (în continuare „Cod”).

I. Articolul 163 (Încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice)

Proiectul de lege reglementează următoarea redacție a dispoziției art. 163 din Cod: *„Încălcarea cerințelor prevăzute în Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, care creează pericolul unei pene de curent, perturbarea funcționării normale a rețelelor electrice, deteriorarea rețelelor electrice, provocarea unor avarii, incendii, accidente sau care pot avea drept urmare punerea în pericol a vieții oamenilor ori cauzarea de daune”*.

Art. 163 în vigoare reglementează următoarele:

„Încălcarea cerințelor prevăzute în Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, care a condus la crearea unei pene de curent, la perturbarea funcționării normale a rețelelor electrice, la deteriorarea rețelelor electrice, la provocarea unor avarii, incendii, accidente, având drept urmare punerea în pericol a vieții oamenilor sau cauzarea de daune,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

Asociația propune următoarea redacție a conținutului dispoziției art. 163 din Cod:

„Încălcarea regulilor privind protecția rețelelor electrice, care are ca efect reducerea fiabilității furnizării energiei electrice și/sau prin care sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul.”

Argumentare

AmCham susține intenția de modificare a dispoziției art.163 din Cod și perfecționarea normelor defectuoase în vigoare. Considerăm totuși că redacția nou propusă nu va fi în măsură să producă un impact pozitiv și să protejeze valorile în domeniu, ținând cont de următorul context.

Norma în redacția actuală provoacă diverse controverse și interpretări în aplicare, respectiv nu îndeplinește obiectivul principal de a preveni o consecință negativă urmare a încălcării unei dispoziții legale obligatorii pe care o protejează.

Menționăm că, având în vedere redacția actuală a art. 163, încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, **fără survenirea consecințelor prevăzute în dispoziția normei**, adică crearea unei pene de curent, perturbarea funcționării normale a rețelelor electrice, deteriorarea rețelelor electrice, provocarea unor avarii, incendii, accidente, având drept urmare punerea în pericol a vieții oamenilor sau cauzarea de daune, **nu poate fi calificată drept contravenție.**

Din aceste motive, sunt multiple situațiile în care ANRE, fiind sesizată asupra cazurilor de încălcare a zonei de protecție, nu încheie procese-verbale cu privire la contravenție, deși zona de protecție este încălcată, fiind puse în pericol real viața oamenilor, fiabilitatea furnizării și alte valori protejate de lege, prin simplul fapt al încălcării normelor obligatorii privind zona de protecție, ce au menirea de a asigura un regim special obiectelor cu un grad de pericol sporit implicit.

Mai mult, constatăm că pentru domeniul gazelor naturale, energiei termice, alimentării cu apă și canalizare, calificarea drept contravenție a faptelor de încălcare a zonei de protecție nu este condiționată de producerea unor rezultate efective urmare a încălcării normei legale, fiind suficientă și apariția doar a pericolului producerii lor. Acest fapt îl considerăm inexplicabil și discriminatoriu cu referire la activitatea în domeniul energiei electrice, care reprezintă o activitate cu multe riscuri și efecte grave a consecințelor nerespectării normelor privind zona de protecție a rețelelor electrice. Considerăm că este responsabilitatea tuturor autorităților și persoanelor interesate de a promova un cadru legal echilibrat care să permită abordarea pericolului pe care îl reprezintă invazia zonelor de protecție a rețelelor electrice.

Având în vedere contextul descris, credem că noua redacție a dispoziției art. 163 nu va contribui la soluționarea problemelor descrise și nu va proteja efectiv valorile sociale care fac obiectul normei.

Această concluzie se datorează faptului că noua redacție a normei în continuare aparent condiționează aplicarea sancțiunii de producerea unui rezultat.

Din aceste motive, propunem luarea în considerare a redacției normei propuse de către mediul de afaceri care este una similară celei reglementate în cazul altor furnizori de utilități.

II. Articolul 249¹ (Încălcarea legislației și a reglementărilor privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice)

1. Alineatul (4)

Proiectul de lege prevede completarea art. 249¹ cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Nepublicarea (nestabilirea) de către titularul dreptului de proprietate sau administrare a condițiilor de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice în corespundere cu prevederile

*Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice
se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.*

Se propune expunerea dispoziției alin. (4) în următoarea redacție:

*„(4) Nepublicarea (nestabilirea) **în termen** de către titularul dreptului de proprietate sau administrare a condițiilor de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice în corespundere cu prevederile Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice **sau publicarea (stabilirea) de către titularul dreptului de proprietate sau administrare a condițiilor de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice care nu corespund prevederilor Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”.***

Argumentare

Considerăm oportun precizarea în textul normei a faptului că în calitate de contravenție apare inacțiunea de nepublicare (nestabilire) **în termen** de către titularul dreptului de proprietate sau administrare a condițiilor de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice.

Considerăm că dacă în textul normei nu se va preciza că răspunderea survine pentru nepublicarea în termen, atunci titularii dreptului de proprietate sau administrare care tergiversează stabilirea condițiilor de acces ar putea evita răspunderea pentru nepublicare, publicând aceste condiții cu întârziere.

În continuare, pentru argumentarea celei de a doua părți a propunerii, menționăm că deși art. 4 alin. (4) din Legea nr. 28/2016, prevede că dreptul de acces se extinde pe toată durata de funcționare a rețelelor publice de comunicații electronice, unii titulari ai dreptului de proprietate sau administrare stabilesc condiții de acces prin care acordă dreptul de acces pe un termen limitat (de exemplu, de 1 an), pentru a putea percepe tariful unic de acces în fiecare nou termen în mod repetat. Este o formă de camuflare a chiriei, perceperea căreia este interzisă la art. 9 alin. (3) din Legea nr. 28/2016. Un alt exemplu, este stabilirea unui tarif de acces în situația în care Legea nr. 28/2016 prevede că accesul se exercită gratuit (de exemplu, la art. 9 alin. (5)).

2. Alineatul (5)

Proiectul de lege prevede completarea art. 249¹ cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Refuzul neîntemeiat de a acorda acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice potrivit prevederilor Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”.

Se propune expunerea dispoziției alin. (5) în următoarea redacție:

*„(5) Refuzul neîntemeiat de a acorda acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice potrivit prevederilor Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice **sau nesoluționarea în termen a cererii de acces și/sau de utilizare partajată”.***

Argumentare

În cazul proprietății private (art. 13 alin. (4) din Legea nr. 28/2016), exercitarea dreptului de acces pe baza aprobării tacite nu este prevăzută. Din aceste considerente, este nevoie să fie stabilită răspundere și pentru

situația în care titularul dreptului de proprietate sau administrare nu refuză explicit accesul, dar ignoră cererea de acordare a accesului.

3. Alineat nou

Se propune completarea art. 249¹ cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„Refuzul neîntemeiat de a modifica clauzele cuprinse în contractele de acces pe imobile sau la infrastructura fizică proprietate publică, încheiate pînă la data intrării în vigoare a Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, sau nesoluționarea în termen a cererii de modificare a clauzelor respective se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

Argumentare

Conform art. 40 din Legea nr. 28/2016, titularul dreptului de administrare a proprietății publice are obligația de a ajusta prevederile contractelor încheiate anterior intrării în vigoare a acestei legi, la prevederile acestei legi. Mulți titulari ai dreptului de administrare ai proprietății publice refuză executarea respectivei obligații. Prin urmare, este necesară stabilirea răspunderii și pentru neexecutarea acestei obligații.

III. Articolul 250² (Încălcarea legislației și a reglementărilor privind modul de furnizare a serviciilor de acces la internet)

1. Titlul articolului

Se propune excluderea din titlul articolului a textului „și a reglementărilor”.

Argumentare

Menționăm că valorile ocrotite prin intermediul noului articol sunt prevăzute în Legea nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice, și nu în alte reglementări.

2. Alineatul (1)

Proiectul de lege prevede completarea Codului cu articolul 250² alineatul (1) cu următorul cuprins:

„(1) Discriminarea, blocarea, încetinirea, modificarea, restricționarea, interferarea, degradarea, restricționarea sau imixtiunea în traficul internet de către furnizorul de servicii de acces la internet, indiferent de expeditor și destinatar, de conținutul accesat sau distribuit, de aplicațiile sau serviciile utilizate sau furnizate sau de echipamentul terminal folosit de către utilizatorii finali, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

Se propune expunerea art. 250² alin. (1) în următoarea redacție:

„(1) Aplicarea de către furnizorul de servicii de acces la internet a unor măsuri de gestionare a traficului care excedează măsurile rezonabile de gestionare a traficului, inclusiv discriminarea, blocarea, încetinirea, modificarea, restricționarea, interferarea, degradarea, restricționarea sau imixtiunea în traficul internet, indiferent de expeditor și destinatar, de conținutul accesat sau distribuit, de aplicațiile sau serviciile utilizate sau furnizate sau de echipamentul terminal folosit de către utilizatorii finali, cu excepția cazurilor în care acest lucru este necesar și numai atât timp cât este necesar pentru a respecta legislația în vigoare sau măsurile menite să pună în aplicare legislația în vigoare, inclusiv hotărârile

judecătorești sau actele autorităților publice competente, ori pentru a menține integritatea și securitatea rețelei, a serviciilor furnizate prin intermediul rețelei respective și a echipamentelor terminale ale utilizatorilor finali, ori pentru a evita congestionarea iminentă a rețelei și/sau a atenua efectele gestionării temporare ori excepționale a rețelei, cu condiția că categoriile echivalente de trafic sunt gestionate în mod egal se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

Argumentare

Potrivit art. 20 alin. (2³) din Legea nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice, acțiunile enumerate sunt exemple de măsuri de gestionare a traficului care excedează măsurile rezonabile de gestionare a traficului. Aceste măsuri nu sunt interzise per se, ci doar dacă nu întrunesc criteriile care definesc noțiunea de măsuri rezonabile de gestionare a traficului, stabilite la art. 20 alin. (2²) din Legea nr. 241/2007:

Pentru a fi considerate rezonabile, măsurile respective trebuie să fie transparente, nediscriminatorii și proporționale, precum și să nu aibă la bază considerații comerciale, fiind bazate pe cerințele tehnice de calitate a serviciului ale unor anumite categorii de trafic care, în mod obiectiv, sunt diferite. Măsurile rezonabile de gestionare a traficului nu includ monitorizarea conținutului specific și nu sunt menținute în vigoare mai mult decât este necesar conform scopului aplicării acestora.

Totodată, art. 20 alin. (2³) din Legea nr. 241/2007 prevede 3 excepții de la regula generală privind tratamentul egal al traficului internet. De exemplu, operatorii sunt obligați să sisteze accesul la anumite pagini web, conform ordinelor SIS sau ordinelor ASP având la bază prevederile legii privind jocurile de noroc. Un alt exemplu, este restricționarea accesului în cazul în care au loc atacuri DDoS, etc.

Cu referire la propunerea de excludere a sancțiunii amenzii care ar putea fi aplicată persoanelor cu funcții de răspundere, considerăm că nu există temei pentru atragerea conducătorului agentului economic la răspundere personală pentru activitatea agentului economic, care implică un risc economic.

3. Alineatul (2)

Proiectul de lege prevede completarea Codului cu articolul 250² alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Neasigurarea transparenței, nediscriminării și proporționalității la punerea în aplicare de către furnizorul de servicii de acces la internet a unor măsuri rezonabile de gestionare a traficului în conformitate cu legislația sau menținerea acestor măsuri în vigoare mai mult decât este necesar, reieșind din scopul pentru care au fost impuse, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

Se propune excluderea articolului 250² alineatul (2).

Argumentare

Potrivit art. 20 alin. (2²) din Legea nr. 241/2007, nerespectarea acestor condiții permite ca măsurile de gestionare a traficului să fie calificate ca fiind nerezonabile. Prin urmare, această interdicție dublează prevederile alin. (1), fiind considerată inutilă și creând confuzie cu privire la norma în baza căreia se aplică răspunderea pentru asemenea fapte.

4. Alineatul (3)

Proiectul de lege prevede completarea Codului cu articolul 250² alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Neasigurarea publicării de către furnizorul de servicii de acces la internet, în conformitate cu legislația, a informației privind nivelul de calitate a serviciilor oferite utilizatorilor finali, căile de contestare în cazul oricărei diferențe permanente sau care se repetă la intervale regulate, între performanța reală a serviciului de acces la internet în ceea ce privește parametrii de calitate specificați în contract, modul în care orice limitare a parametrilor de calitate a acestor servicii poate influența dreptul utilizatorilor finali de a accesa și distribui informații și conținut, de a utiliza și de a pune la dispoziție aplicații și servicii și de a folosi echipamente terminale la alegere, indiferent de locația utilizatorului final sau a furnizorului ori de locația, originea ori destinația informațiilor, conținutului, aplicațiilor sau serviciilor, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

Se propune expunerea art. 250² alin. (3) în următoarea redacție:

„(3) Neasigurarea publicării de către furnizorul de servicii de acces la internet, în conformitate cu legislația, a informației privind nivelul de calitate a serviciilor oferite utilizatorilor finali, căile de contestare, aflate la dispoziția utilizatorului final în conformitate cu prezenta lege și cu legislația privind protecția consumatorului, în cazul oricărei diferențe importante, permanente sau care se repetă la intervale regulate, între performanța reală a serviciului de acces la internet în ceea ce privește parametrii de calitate și performanța indicată în contract, modul în care limitarea volumului datelor, viteza și alți parametri de calitate a serviciului pot influența în practică serviciile de acces la Internet și, în special, utilizarea conținutului, a aplicațiilor și a serviciilor, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

Argumentare

Considerăm că norma în redacția propusă nu corespunde normelor materiale din Legea nr. 241/2007.

Conform art. 64 alin. (4¹) din Legea nr. 241/2007, furnizorul de servicii de acces la Internet este obligat:

a) să facă publice informațiile prevăzute la alin. (1) lit. b), b¹) și g).

Conform art. 64 alin. (1) lit. b), b¹) și g) din Legea nr. 241/2007, furnizorul de servicii de acces la Internet este obligat să publice următoarele informații:

b) serviciile furnizate, în special:

...

– explicația privind modul în care limitarea volumului datelor, viteza și alți parametri de calitate a serviciului pot influența în practică serviciile de acces la Internet și, în special, utilizarea conținutului, a aplicațiilor și a serviciilor;

– nivelul minim de calitate a serviciilor oferite, în special timpul necesar pentru conectarea inițială, și, după caz, alți indicatori de calitate a serviciului astfel cum sunt definiți de Agenție;

...

g) metodele de inițiere a procedurilor de soluționare a litigiilor, inclusiv indicarea căilor de atac, aflate la dispoziția utilizatorului final în conformitate cu prezenta lege și cu legislația privind protecția consumatorului, în cazul oricărei diferențe importante, permanente sau care se repetă la intervale regulate între performanța reală a serviciului de acces la Internet referitoare la viteza sau la alți parametri de calitate a serviciului și performanța indicată în conformitate cu lit. b) și b¹).

IV. Articolul 259² (împiedicarea activității Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației)

Proiectul de lege prevede completarea Codului cu articolul 259² cu următorul cuprins:

„Refuzul neîntemeiat de a oferi informațiile sau documentele solicitate de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației în procesul exercitării atribuțiilor, prezentarea intenționată a unor informații neautentice sau incomplete, neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate, precum și împiedicarea accesului în încăperile sau pe teritoriul amplasării sistemelor de comunicații electronice a personalului abilitat cu funcții de control al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației pentru efectuarea controlului

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

Cu titlu de obiecție generală, comunicăm că includerea unor asemenea articole creează premise pentru aplicarea răspunderii duble pentru aceeași faptă, deoarece art. 181 Cod administrativ prevede deja posibilitatea aplicării unei amenzi de constrângere în cazul neexecutării obligației bazate pe un act administrativ. Prin urmare, asemenea articole ar trebui excluse din Codul contravențional sau modificat art. 181 din Codul administrativ în sensul că el poate fi aplicat numai dacă Codul contravențional nu prevede răspundere pentru fapta respectivă.

De asemenea, propunem substituirea textului *„amplasării sistemelor”* cu textul *„furnizorilor de rețele și/sau servicii”*.

Cu referire la această ultimă propunere, menționăm că potrivit art. 10 alin. (3) din Legea nr. 241/2007, angajații ANRCETI nu au acces la sistemele de comunicații electronice ale furnizorilor. Prin aceste sisteme au loc comunicațiile electronice ale clienților, care sunt protejate de dreptul constituțional la secretul corespondenței (art. 30 din Constituție).

Vă mulțumim pentru colaborare și vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații suplimentare.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

AmCham Moldova este o asociație de business care reunește 146 de companii cu investiții americane, străine și locale, având drept misiune promovarea investițiilor în Republica Moldova prin colaborare cu autoritățile publice și liderii comunității de afaceri pentru dezvoltarea și facilitarea unui climat de business mai favorabil în Moldova. Comunitatea de afaceri AmCham Moldova realizează profituri ce reprezintă circa 20% din total profituri înregistrate în economia Republicii Moldova.